

Posudek školitele

disertační práce PhDr. Václava Moravce

AUDIOVIZUÁLNÍ MÉDIA V ČESKÉ REPUBLICE V ÉŘE KONVERGENCE

Obsah disertační práce PhDr. Václava Moravce je ve světě již dvacet let značně frekventovaným tématem, u nás dlouho poněkud přecházeným až opomíjeným. Jde o komplexní a interdisciplinární problematiku, kterou je nutno zkoumat v jejích více polohách, minimem jsou roviny mediální, sociologická a technologická. Doktorand se i při dobrém vědomí shora uvedených překážek rozhodl téma konvergence audiovizuálních médií důkladně analyzovat a v našich podmínkách zřejmě poprvé takto široce popsat. Hned na počátku je třeba prohlásit, že se svého úkolu zhostil suverénně.

Moravec svou disertační práci dobře strukturoval do šesti kapitol, celek je přehledný, text napsaný vynikajícím jazykem s hlubokou lexikální výbavou. Autor se očividně seznámil s existující literaturou (což je víc než nesnadné) a vyhledal (a verifikoval) velké množství zdrojů, jak exaktních dat, tak i teoretických pojednání.

Každá kapitola je zakončena resumé, v němž autor shrnuje a opakuje – často doslovně – nejzásadnější poznatky a tvrzení týkající se příslušné součásti systematicky sestavené studie a zkoumaného tématu.

V celých pasážích své práce autor navíc prokazuje (konkrétně viz níže) výbornou orientaci v české kinematografii a jejích četných současných potížích, kvalitách i šancích.

Moravec se neobává zmínit i zjevně negativní konsekvence fenoménu konvergence: výrazně nižší ochotu recipientů samostatně hledat řešení, někdy jejich až patologická závislost, individuální neschopnost verifikace a případné kritiky zdrojů, a koneckonců i tzv. digitální demenci.

Níže uvedené poznámky jsou marginální a spíše by mohly sloužit jako návrh eventuálních doplňujících otázek, např.:

na str. 20 cituji „...v roce 2004 šlo už jen o pět obřích korporací – a to: Time Warner, Disney, News Corporation, Bertelsmann a Viacom...“. V USA (!) bych před holdingem Bertelsmann (zejména RTL Group a Penguin Random House) dal přednost NBC Universal (tehdy vlastněnou General Electric, nyní Comcastem) a možná i SONY Pictures;

na str. 108 a 109 ostatně autor v textu, tabulce i poznámkovém aparátu znalost stavu, vlivu a kompozice klíčových společností na americkém trhu prokazuje (mimořadně Viacom má i po rozdělení vliv na CBS Corporation);

na str. 50 (kap. 2.1) vyhlízejí poslední věty jako kontradikce, cituji „Jak ukazují dlouhodobá šetření statistiků, vybavenost tuzemských domácností stále roste nejen u počítačů, ale i u DVD rekordérů a přehrávačů a satelitních souprav. Naopak k poklesu vybavenosti domácností dochází u videopřehrávačů, což souvisí s nástupem a oblibou DVD technologie v posledních deseti letech.“ Asi by bylo šikovné specifikovat, o jaké jde „videopřehrávače“;

na str. 64 (kap. 3) nutno z mého pohledu učinit komentář k textu, cituji „Po čtrnácti letech existence je ČSFD významnou přehledovou databází čtyřstovek tisíc audiovizuálních děl se základními údaji jako jsou originální, resp. distribuční název díla, země jeho původu, stopáž, žánr či jména hlavních tvůrců. Nedílnou součástí kolektivního díla je aktivita více než čtyř set tisíc tvůrců/uživatelů, kteří v rámci komunity sdílejí nejen svá hodnocení shlédnutých audiovizuálních děl.“ Jde bezesporu oprávněné tvrzení svědčící však i o neschopnosti profesionálních institucí (MKČR, NFA, Státní fond kinematografie apod.) vést profesionální evidenci a ověřené informační profesionální platformy, neboť referenční databáze se stala spíše více amatérská a sotva poloprofesionální aktivita v (Moravcem přesně formulovaném) „kolaborativním prostředí internetu a sociálních sítí“ coby „kolektivní dílo“;

na str. 75 (ad.) se ukazuje, o co přesnější byl původní legislativní slovník (programový okruh, podle současné terminologie „program“), což může přinést a přináší obsahová zmatení;

na str. 76 – navíc v ČR bylo možno zaznamenat specifický průběh digitalizace (vysílání) opožděný legislativní naivitou v důsledku účinného lobování některých provozovatelů vysílání, na přelomu 20. a 21. století šlo o paradoxní a specifický jev;

na str. 104 (ad.) doktorand odbočkou k systému podpor prokazuje důkladný znalostní akční rádius v oblasti kinematografie, který v souhrnu skvěle slouží k následnému ponoru do nových distribučních platforem;

na str. 126 by se hodily příklady firem obchodujících s formáty (příklady globalizace) vč. obrátů (ITV Studios, BBC Worldwide, Endemol) a jejich vlastnických struktur.

Každopádně jsou výše uvedené poznámky pouhými komentáři a nijak nerelativizují bezesporu vysokou úroveň disertační práce „Audiovizuální média v České republice v éře konvergence“, kterou lze bez jakýchkoli pochybností doporučit k obhajobě a co k nejvyššímu hodnocení.

Mimořádný standard disertační práce též odpovídá skvělým výsledkům průběhu celého doktorského studia PhDr. Václava Moravce.

doc. MgA. Ivo Mathé,
říjen 2015